

Justitiedepartementet

Ett nytt regelverk för uppsikt och förvar (SOU 2025:16)

Er beteckning Ju2025/00400

Kriminalvården, som i huvudsak inte har något att invända mot de förslag som lämnas i betänkandet, har följande synpunkter på enskilda förslag.

Placering och transport av förvarstagna

Kriminalvården tillstyrker förslaget om att införa särskilda säkerhetsavdelningar vid Migrationsverket för placering av utvisningsdömda och säkerhetsplacerade. Myndigheten delar bedömningen att det kommer att innebära en minskning av antalet förvarstagna som behöver placeras hos Kriminalvården. Det i sig innebär kapacitetslättnader för myndigheten i ett ansträngt läge.

Vidare bedömer Kriminalvården att förslaget i 11 kap. 7 a § utlänningslagen (2005:716), om möjlighet för Migrationsverket att använda sig av fängsel vid transport eller annan vistelse utanför förvarslokalerna, skulle kunna avlasta Kriminalvårdens transportverksamhet. Den föreslagna utformningen av 10 a kap. 4 § utlänningslagen, om när Migrationsverket får överlämna till Kriminalvården att transportera en utlänning som hålls i förvar, överlämnar dock frågan om överlämning helt till Migrationsverket. I betänkandet (s. 536) förs ett resonemang om att Migrationsverket främst kan utföra sådana transporter som inte kan planeras och som avståndsmässigt är korta. I den föreslagna bestämmelsen ställs dock inte några krav av praktisk karaktär, såsom avstånd, för att en överlämning ska få ske. Det gör det svårt att bedöma hur tillämpningen kan komma att se ut och därmed också effekten av dessa föreslagna bestämmelser. För att Kriminalvården ska kunna planera sin transportverksamhet, och uppskatta eventuellt ändrade volymer, i den ansträngda situation som myndigheten befinner sig krävs att det tydligt framgår när Migrationsverket kan överlämna transporter. Kriminalvården förslår därför att bestämmelsen i 10 a kap. 4 § utlänningslagen utformas på så sätt att en begäran om handräckning även ska innehålla rekvisit rörande praktiska krav eller grundas på särskilda omständigheter som gör det nödvändigt att Kriminalvården genomför transporterna. Är en sådan utformning inte möjlig behöver det under den fortsatta beredningen av förslagen tydliggöras när Migrationsverket har möjlighet att överlämna transporten till Kriminalvården.

Kriminalvården instämmer även i utredningens bedömning att det inte bör regleras att en förvarstagen utlänning som placeras hos Kriminalvården i första hand bör placeras på en särskilt inrättad avdelning. Det är en fortsatt hög belastning på myndigheten och under den

KV0511 Ver.04 2022-04

kommande tioårsperioden prognosticeras för ett drastiskt ökat platsbehov.¹ Att inte reglera var förvarstagna som placeras hos Kriminalvården ska placeras inom myndigheten möjliggör för myndigheten att agera flexiblere och effektivare. De nya säkerhetsavdelningarna som föreslås kan också antas medföra att flera av de förvarstagna som placeras hos Kriminalvården inte är lämpliga att placera på en särskilt inrättad avdelning för externplacerade, utan kräver en annan säkerhetsklass.

Ikraftträdande och konsekvenser

Förslaget i 7 kap. 13 § utlänningsförordningen (2006:97), om att Kriminalvården i angivna fall ska underrätta även Säkerhetspolisen, kräver systemstödsutveckling. Detsamma gäller förslaget om omedelbar underrättelse i 7 kap. 13 a § samma förordning, eftersom det i dagsläget inte sker någon direktöverföring av uppgiften om när ett beslut att en utlänning ska vara häktad har upphört.

Förslagen i betänkandet föreslås träda i kraft den 1 juli 2026. Med tanke på pågående arbete inom myndigheten med att implementera andra reformer och utvecklingsinitiativ är bedömningen att det finns svårigheter att till det aktuella datumet ha ett färdigt systemstöd som krävs enligt nyssnämnda förslag i 7 kap. utlänningsförordningen.

Kriminalvården har inget att invända mot de konsekvenser som beskrivs av förslagen om placering av förvarstagna. När det gäller förslag om transporter av förvarstagna påpekas ovan att det är svårt att bedöma de praktiska konsekvenserna av bestämmelsen och därmed även eventuella konsekvenser för myndigheten.

Detta yttrande har beslutats av generaldirektören Martin Holmgren efter föredragning av verksjuristen Kajsa Kellerborg. Överdirektören Peter Yngve, kanslidirektören Hanna Jarl och rättschefen Caroline Oredsson har varit med vid den slutliga handläggningen av ärendet.

Martin Holmgren

¹ Kriminalvårdens kapacitetsrapport 2025-2034 (KV 2025-3916)